

paa den nøgne Jord paa omkring 30 pCt., synes jeg ikke, der under disse Forhold er noget afskrækkende deri. Det, der, naar der er Tale om Prisstigning paa Landejendomme, udgør den egentlige Prisstigning, er den kolossale Prisstigning, der har fundet Sted med Hensyn til Bygninger, Besætninger og Maskiner; det er herpaa, ikke paa selve Jorden, at den uhyre Prisstigning ligger. Det viser sig ogsaa, naar man undersøger den sidste Statistik, den fra 1922, at der med Hensyn til Priserne pr. Td. Hartkorn er en Stigning fra 1914 paa ca. 40 pCt.

Nu er der dem, der har den Opfattelse, at det er uheldigt for os alle, at en saadan Prisstigning paa Landejendomme har fundet Sted, men saa synes det mig ganske rimeligt at opstille det Spørgsmaal: hvad der er den egentlige Aarsag til denne Prisstigning fra 1914 til nu. Der er da ingen Tvivl om, at den egentlige Aarsag er Prisstigningen paa Landbrugsprodukter. Nu ved jeg godt, at nogle fabler om, at vi godt kunde have en lav Jordpris og samtidig en høj Pris paa Landbrugsprodukter, men jeg tror ikke, at et saadant Forhold nogen Sinde vil komme frem. Det er lige saa urimeligt som at tænke sig, at vi kunde opnaa en høj Arbejdsløn indenfor Industrien og samtidig et lavt Prisniveau med Hensyn til de almindelige Forbrugsartikler; det vil ganske sikkert ogsaa være umuligt. Naar vi i nogen Grad har staaet overfor en Prisstigning baade paa Jord og paa Landejendomme, er det ganske sikkert en Følge af Prisstigningen paa Landbrugsprodukter; jeg tror ikke, man ved noget som helst kunstigt Middel kan komme udenom det Forhold, at det til syvende og sidst er Prisen paa Landbrugsprodukter, der bestemmer Prisen paa Landejendomme. Men tror man egentlig, at nogen af os, i hvert Fald af dem, der har med Landbrug at gøre, enten de saa er Gaardmænd eller Husmænd, blev bedre stillet, hvis det modsatte blev Tilfældet, hvis vi gennem en Aarrække fik f. Eks. et Prisfald gennem en Række stærke Prisfald paa Landbrugsprodukter, der til sidst med Nødvendighed maatte bundfælde sig i et stort Prisfald paa Landejendomme. Tror man, det saa vilde blive lettere at gaa ind til Landbruget paa Grundlag af meget ringe Priser paa Landbrugsprodukter? Nej, saa tror jeg, det allerførst vilde blive vanskeligt for dem, der i Øjeblikket er i Besiddelse af Landejendomme, men endnu mere for dem, der skal overtage saadanne nye Brug.

Derfor er det min Opfattelse, at som Forholdene er ude omkring, er der slet ingen Grund til at gaa til Ekspropriation for at skaffe Jord frem.

Dernæst forekommer det mig ogsaa, at § 5 i Socialdemokratiets Forslag har faaet en saadan Affattelse, at man med fuld Føje kan sige, at den sagligt set er noget af det mest urimelige, der nogen Sinde er foreslaaet som Lovbestemmelse. § 5 gaar nemlig ud paa, at der skal skaffes Jord til Veje til Udvidelse af bestaaende Husmandsbrug. Det maa være nogle højst mærkelige Retsbegreber, der ligger til Grund for et saadant Forslag, thi det bliver i Virkeligheden den rene Vilkaarlighed, man i saa Fald gaar frem efter. Man kan efter Forslaget ekspropriere fra Landejendomme paa helt ned til 25 ha, vel at mærke, hvis den, der sidder med en saadan Landejendom, er saa uheldig at have en Husmand til Nabo; ellers er han aldeles ikke udsat for at rammes af disse Ekspropriationsbestemmelser, men hvis han er saa uheldig at have en mindre Landejendom til Nabo, kan der eksproprieres fra ham, fordi der skal skaffes mere Jord til Udvidelse af Husmandsejendommen. Det vil i Virkeligheden i en stor Del af Vestjylland sige, at man derved gør det lovligt, at den ene Husmand kan forlange Ekspropriation fra den anden, det bliver Resultatet. Der er jo i Vestjylland et meget stort Antal Husmænd, der har over 25 ha Jord, men hvis der ved Siden af en af dem bor en anden Husmand, som har et meget lille Jordareal, kan den mindre efter Socialdemokraternes Forslag med Loven i Haand forlange Ekspropriation fra den større. Det vilde dog være højst mærkeligt, hvis man ved Lov skulde skabe saadanne Tilstande, at en Landejendomsbesidder skulde gaa rundt i stadig Skræk for, at han til Nabo skulde faa en mindre Landejendomsbesidder, fordi han i saa Tilfælde kunde blive udsat for Ekspropriation. Jeg tror dog, enhver maa indrømme, at disse Ekspropriationsbestemmelser er af en saa vilkaarlig Art, at det ganske umulig kan tænkes, at Lovgivningsmagten vil godkende dem. Derfor tror jeg, det er rigtigt, hvad jeg sagde til at begynde med, at disse socialdemokratiske Lovforslag i Virkeligheden ikke har nogen som helst Udsigt til at blive gennemført, og de er da ogsaa, sagligt set, af en saadan Beskaffenhed, at de kun egner sig til at drive Agitation paa. Naar vi nu tager dem med til Udvalgsbehandling, hvad jeg selvfølgelig ikke vil modsætte mig, da vi skal have et Ud-